

prima instanță, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău
judecător: V. Gîrleanu
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: Iu. Cimpoi, N. Simciuc, A. Minciuna

dosarul nr. 2r-1113/2016
2r-19/2017

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru

Judecători Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de Costiuc Ana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe acțiuni împotriva lui Anatolie Costiuc, Ana Costiuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, prin care s-a respins cererea Anei Costiuc privind aninarea și s-a restituit cererea de apel depusă de Ana Costiuc,

c o n s t a t ă:

La 02 iulie 2015, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolie Costiuc și Ana Costiuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la data de 21 iulie 2011, a încheiat cu Anatolie Costiuc contractul de credit nr. 243/11, conform căruia ultimului i-a fost acordat un credit în sumă de 120 000 lei, cu un termen final de rambursare la data de 21 iulie 2021.

Susține că, întru asigurarea rambursării în termen a creditului acordat, Ana Costiuc în calitate de fidejutor a garantat băncii în baza contractului de fidejusiune din 21 iulie 2011, să execute în mod solidar și integral obligația lui Anatolie Costiuc de rambursare a creditului, achitarea dobânzilor precum și a altor plăți aferente

conform contractului de credit nr. 243/11, în cazul în care debitorul nu își va onora obligațiile contractuale.

Invocă că, pârâtul nu își onorează obligațiunile contractuale, acumulând, astfel, la data de 11 mai 2015, o datorie în sumă de 111 526,94 lei, constituită din 98 602,44 lei - creditul restant, 8 889,24 lei - dobânda restantă, 1 637,05 lei - comision, 1 329,74 lei - dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii, 1 068,47 lei - dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a creditului.

Solicită încasarea în mod solidar din contul lui Anatolie Costiuc și Ana Costiuc în beneficiul BC „Moldindconbank” SA a datoriei bancare în sumă de 111 526,94 lei constituită din 98 602,44 lei creditul restant, 8 889,24 lei dobânda restantă, 1 637,05 lei comision, 1 329,74 lei dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii, 1 068,47 lei dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a creditului și 3 345,81 lei taxa de stat.

Prin hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 29 februarie 2016 acțiunea a fost admisă și a fost încasat în mod solidar de la Anatolie Costiuc și Ana Costiuc în beneficiul BC „Moldindconbank” SA creditul restant în mărime de 98602,44 lei, dobânda restantă în mărime de 8889,24 lei, comisionul în mărime de 1 637,05 lei, penalitate pentru neplata la scadență a dobânzii în mărime de 1 329,74 lei, dobânda suplimentară pentru neplata scadenței creditului în mărime de 1068,47 lei și 3 345,81 lei cu titlu de cheltuieli de judecată compusă din taxa de stat achitată la înaintarea cererii de chemare în judecată, iar în total suma de 114 872,75 lei.

La data de 28 martie 2016, Ana Costiuc a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ana Costiuc, fiindu-i acordat apelantei termen până la data de 01 iunie 2016, ora 11:00 pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să prezinte dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 2 508 lei și cererea de apel motivată.

La data de 31 mai 2016, Ana Costiuc a depus cerere de apel motivată, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare. Totodată, apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația financiară dificilă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 a fost admisă parțial cererea Anei Costiuc cu privire la scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutită parțial apelanta de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel, acordând apelantei Ana Costiuc termen pentru lichidarea neajunsurilor și, anume, achitarea diferenței taxei de stat în mărime de 1 300 lei până la data de 07 septembrie 2016, ora 11:00.

A fost comunicat apelantei că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La data de 06 iulie 2016, în termenul prevăzut de lege, BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea

recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi încheieri de respingere a cererii apelantei Anei Costiuc privind scutirea de plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016 s-a respins recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016.

Prin înștiințarea Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2016 Ana Costiuc a fost înștiințată despre ședința de judecată și despre necesitatea înlăturării neajunsurilor din încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016, până la data de 20 octombrie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de Ana Costiuc, pe motiv că, nu a lichidat în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016.

La 21 noiembrie 2016, Ana Costiuc a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinare în fond a cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată. Susține recurentul că, instanța de apel neîntemeiat i-a restituit cererea de apel, deoarece la 06 septembrie 2016 prin cererea nr.13052 a solicitat anexarea la materialele cauzei bonul de plată ce confirmă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea instanței de apel, recurată de Ana Costiuc, este emisă la 20 octombrie 2016, și expedită recurentului la 01 noiembrie 2016 (f.d. 134), astfel Colegiul consideră că recursul din 21 noiembrie 2016 este declarat în termen, deoarece la materialele cauzei lipsește dovada de recepție.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii la faza de primire a cererii de apel, reieșind din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, după cum rezultă din încheierea contestată, ca temei de a nu da curs cererii de apel depusă de Ana Costiuc a servit faptul neprezentării dovezii de achitare a taxei de stat, în termenul stabilit de instanța de apel.

Totodată, din materialele cauzei și recursul declarat de Ana Costiuc, se atestă că recurenta la 06 septembrie 2016, prin cererea nr.13052 a solicitat anexarea la materialele cauzei bonul de plată ce confirmă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel din data de 05 septembrie 2016(f.d 137-138).

Ca urmare, instanța de recurs stabilește că recurenta Ana Costiuc a executat în termen încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2016 și a înlăturat neajunsurile menționate în aceasta.

Însă, instanța de apel fără a verifica materialele cauzei a pronunțat încheierea din 20 octombrie 2016, dispunând restituirea cererii de apel, în temeiul neexecutării încheierii.

Prin urmare, argumentele invocate de Ana Costiuc se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut.

Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27). De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care

sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi - mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiat recursul înaintat de Ana Costiuc și necesar a casa încheierea instanței de apel, cu restituirea pricinii instanței de apel la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Ana Costiuc.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe acțiuni împotriva lui Anatolie Costiuc și Ana Costiuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, de la faza primirii pe rol a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu